

ཀྲུལ་སྐལ་དང་སྒྲོམ་ཆེན་པའི་བུ་མོ།

གསེར་བྲག་དོན་གྲུབ་ཚོ་བཀྲ་།

རྒྱལ་སྐྱེས་དང་སྐོམ་ཆེན་པོའི་བུ་ལོ།

ཚུམ་སྐྱེས་དང་རི་མོ་འབྲི་མཁན།

གསེར་བྲག་དོན་གྲུབ་ཚེ་བཏན།

ལྷོ་ལོ་ ༡༠༠༧ ལོ།

མྱོན་མ་མྱོན་མར། རི་བོ་གངས་ཅན་པའི་ལྗོངས་སུ་རྒྱལ་པོ་གི་རྒྱལ་བོ་ཞིག་ཡོད་རེད། རྒྱལ་བོ་དེ་ལ་སྟོབས་འགྲོལ་མངའ་ཐང་གཞན་གྱིས་འགྲན་ལྷ་མི་
 འོང་བ་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང་། རིགས་རྒྱུད་འཛོན་པའི་རྒྱལ་སྲས་གཅིག་རང་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད་པས། རྒྱལ་སྲས་དེ་ནི་རྒྱལ་བོའི་ཁོག་པའི་སྟོང་དང་དབྲལ་བའི་མིག་
 རང་བཞིན་བརྩི་གནང་བ་མ་ཟད། རྣམ་རྒྱུན་སྲས་དེ་ལ་ཉེ་འཁོར་རྒྱལ་ཁབ་གི་སྲས་མོ་གང་ཞིག་བག་མར་བསུ་རྒྱུར་བྱུགས་བསམ་ཡང་ཡང་གཏོང་གནང་གིན་ཡོད་རེད།

ཉིན་ཞིག་རྒྱལ་སྐྱེས་སྤྱོད་ལྡོམ་གྱི་རྒྱལ་དུ་རི་དྲགས་ཚོན་པར་འགོ་དུས། ཁོང་དང་བར་ཐག་མི་རིང་བའི་ནགས་གསེབ་ནས་སྤྱད་ཤིན་ཏུ་སྤྲོན་མོ་ཞིག་གྲགས་བྱུང་
བར། རྒྱལ་སྐྱེས་གྱིས་སྤྱད་དེ་བསྟེན་ནས་ཕྱིན་ཙམ་། རྒྱུ་མིག་ཅིག་གི་འབྲིས་ལ་ནམ་མཁའ་ལྗང་མོ་དང་འདྲ་བའི་ལུ་མོ་མཛེས་མ་ཞིག་གིས་རྒྱ་བརྒྱ་བཞིན་པ་མཐོང་
བ་རེད།

ཀླུ་ལྷ་གྱིས་ཀྱང་འཛིན་ལག་ལ་བཞག་ཀྱང་། ལྷ་མོ་དེས་གདོང་པ་འཇུག་ཙམ་གྱི་ལས་ལྷན་ལུང་ཙམ་ཡང་མ་སྐྱབས་པར་ལོག་གྱིན་པ་རེད། ལྷ་མོ་དེ་ཡི་
སྐད་དག་སྟོན་པས་མི་ཚང་སྐྱེ་གཟུགས་ཀྱང་ཉ་ཅང་མཛེས་པས་ཀླུ་ལྷ་གྱི་སེམས་ལ་ལྷ་མོ་འདི་དེ་བཅུ་མོ་ཡིན་ན་ཅི་མི་རུང་སྟམ་ཞིང་རྗེས་བསྟེན་གསལ་བྱེད་པ་ན་བྲག་
རི་མཐོན་པོ་ཞིག་གི་རྩེ་བསྐྱབས་ཤིང་། གནས་དེ་ནི་ལྷོན་ཤིང་སྐྱ་ཚོགས་སྐྱུག་པོར་རྒྱས་ཤིང་བྱ་བྱིའུ་མང་པོས་སྐད་སྟོན་གྱི་སྐྱེ་བུ་ལ་སོགས་ཤིན་ཏུ་ནས་ཉམས་
དགའ་བ་ཞིག་ཡོད་རེད།

ཞིབ་བལྟ་བྱས་ཚེ་ལྗོན་གིང་སྐྱལ་པོའི་གསེབ་ཏུ་བྲག་ཕྱག་ཅིག་འདུག་པར། རང་དུ་མཐོང་མ་ཐག་པའི་བུ་མོ་དེ་དང་། དབུ་སྐྱ་དུང་ལས་དཀར་ཞིང་སྐྱ་ལ་ཉ་
བཟའ་དཀར་པོ་གྲོན་པའི་སྒྲོམ་ཚེན་པ་ཞིག་བཞུགས་ཡོད་པ་རེད། རྒྱལ་སྐྱས་ཀྱིས་སྒྲོམ་ཚེན་པ་དེར་ཕྱག་གསུམ་བཙལ་རྗེས་ "ཁྱིད་ཀྱི་བུ་མོ་འདི་ང་ལ་འདུན་མར་གནང་
རོགས།" ཞེས་ཞུས་པར་སྒྲོམ་ཚེན་པས་འཇུག་ཙམ་གྱིད་པ་ལས་ལན་ཅི་ཡང་མི་གསུང་པར་སྐྱགས་བསྐྱོ་བཞིན་བཞུགས་གནང་བ་རེད།

ཡུང་ཚམ་ནས་སྒོམ་ཆེན་པས་ "ཡུ། རྒྱལ་སྐྱས་ལགས། བྱིད་རང་འདྲིར་ལེབས་པ་ཚམ་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱིན་ཏུ་ཡག་པོ་བྱུང་། ཡིན་ན་ཡང་། སུ་མོ་འདྲི་
བྱིད་ལ་སྟེར་མི་སྟེར་ནི་ང་རྒྱད་པོས་ཐག་གཅོད་བྱེད་བྱུང་བ་ཞིག་མ་རེད། གང་ལྟར་ཡང་། བྱིད་རང་གཉིས་ལ་ཚོ་སྡོན་གྱི་དམ་ཚིག་ཅིག་འདུག" ཞེས་གསུངས། དེ་
ནས་བཟུང་རྒྱལ་སྐྱས་ཉིན་རྒྱུན་བྲག་ལྷག་དེར་འགོ་བཞེན་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་དང་སྒོམ་ཆེན་པའི་སུ་མོའི་བར་ལ་དེམ་བཞེན་མི་གིག་པའི་བརྩེ་དུང་ཟབ་མོ་ཆགས་པ་རེད།

གནས་ཚུལ་དེ་རྒྱལ་པོ་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་མཁའ་རྒྱ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལངས་གིང་། རྒྱལ་སྲས་ལ་བཀའ་བཀྲོན་དྲག་པོ་གནང་བ་མ་ཟད། ད་དུང་ "སྤྲང་པོ་སྤྲང་མོ་དེ་ཚོར་ཕྱིན་ཆད་ཐུག་འཕྲད་བྱེད་མི་ཚོག" ཅེས་བཀའ་བཀོད་བཅའ་པོས་བསྐྱོས་གིང་། མོ་བྲང་གི་ཕྱི་ནང་ལ་སྤྲང་མཁན་དམ་དྲག་བཞག་གནང་བ་རེད། དེ་ལྟར་ཉེན་གསུམ་ཕྱིན་པ་ན་རྒྱལ་སྲས་ལ་དུན་གདུང་གི་ཚོར་བ་བཟོད་དུ་མེད་བ་སྐྱེས་ནས། ཉེན་རྒྱུན་པོ་བྲང་གི་རྩེར་འཛེགས་ཏེ་སྐྱོམ་ཆེན་པོའི་སུ་མོ་འདུག་སའི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུང་ལྟ་བུར་བྱེད་ཅིང་། ལྷན་འཛོམས་ཀྱི་ཉེན་མོ་ཞིག་བསྐྱབ་པར་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་འདེབས་བཞིན་བསྐྱད་ཡོད་རེད།

དེ་ལྟར་ཉིན་ནས་ལྷ་དང་ལྷ་ནས་ལོ་ཕྱིན་པ་ན། རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་གསྐམ་གཤིང་མིག་གཉིད་དུ་ལྷུང་། ཟས་བཟའ་བཅའ་ཁམ་གང་ཡང་མི་བཟའ་བས། རྒྱལ་པོས་
 ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་དེ་མཐའ་ལོའང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲས་མོ་གང་ཡག་གང་མཛེས་རྣམས་ཤིང་ཡོང་ནས་རྒྱལ་སྲས་ལ་བསྟན་ཀྱང་དེ་དག་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྐོར་མ་བབས་པ་མ་
 ཟད། ད་དུང་ "སྐོམ་ཆེན་པའི་བུ་མོ་དང་དེད་གཉིས། གསོན་ན་ཕྱི་གཅིག་དང་གི་ན་དུང་གཅིག་བྱ་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་བཞག་ཚར་ཡོད།" ཅེས་ཟེར་ཞིང་ལྷ་ཚུགས་ངང་
 བསྟན་མཐུང་། ལྷ་དང་རིམ་གྱོ་གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱོག་མ་ཐུབ་པར་ཚོ་ལས་འདས་པ་རེད།

མཚན་མོ་ཞིག་ལ། བྲག་ལུག་སྒོ་ཁ་ནས་མི་ཞིག་གིས་སྐད་བརྒྱབ་བྱུང་བར། སྒོ་མ་ཚེན་པའི་ཁུ་མོ་སྒོ་ཕྱིར་ཕོན་ནས་བལྟས་ཤིང་། "ཨོ་ཅོ། རྒྱལ་སྲས་ལགས་
ཟེང་།" ཟེར་ནས་སྐད་ཤོར་བ་ཟེང་། རྒྱལ་སྲས་སྒོན་ཚད་དང་མི་འདྲ་བར་སྐྱ་གཞེངས་ཤིང་དོ་གདོང་སྐྱ་བོ་གྱུར་ཡོད་པར། ཁོ་མོས་རྒྱག་ཕྱིན་ནས་རྒྱལ་སྲས་ལ་འཐམས་
ན་ཡང་། ཁོང་གཉིས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ལ་མགྲིན་པ་བརྒྱུངས་ནས་སྐད་ཆའང་མི་ཕོན་པར་གྱུར་ལ། མཐར་རྒྱལ་སྲས་ཀྱིས། "ད་ལྟ་ང་འཇིག་རྟེན་འདི་རུ་བསྐྱད་མིང་།
ཁྱོད་ལ་ཞེ་ཕོགས་ཉེ་རྣམ་ཤེས་ཁྱོད་ལ་བཏུ་རུ་ཡོད་བཞིན།" ཞེས་རང་ལ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་བཤད་འགོ་རྒྱགས་པ་ཟེང་།

རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱིས་གནས་ཚུལ་བཤད་པ་རྣམས་ཉན་ཚར་རྗེས། སློམ་ཚེན་པའི་སྤྱོད་སྤྱུང་གྱི་ལག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡབ་སློམ་ཚེན་པའི་དྲུང་དུ་བྱིད། ཁོ་མོས་
 ཡབ་སློམ་ཚེན་པའི་དྲུང་དུ་སྤུས་མོ་སར་བཅུགས་ཏེ་ "ཡབ་གཅིག་སློམ་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་རྒྱལ་སྤྲུལ་མཚོག་གི་སོས་གྱི་གདམས་པ་ཞིག་གནང་རོགས།" ཞེས་ལུ་བ་
 ཡང་ཡང་སྤུལ་བས། སློམ་ཚེན་པས། "ཐབས་ཤེས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཉེན་ཁ་ཆེ་བ་ཡོད།" གསུངས་པར། སྤྱོད་སྤྱུང་གིས། "གལ་ཏེ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གི་སོས་གྱི་ཐབས་
 ཤིག་ཡོད་ན། ང་ཐེངས་བརྒྱུ་ལ་འཚིན་གོས་ཀྱང་འགྱོད་པ་མེད།" ཅེས་ལུས་པར། སློམ་ཚེན་པས་ཁོ་གཉིས་ལ་སྤྲིང་རྗེ་ཚད་མེད་པ་སྐྱེས་ཤིང་གདམས་པ་གཤེད་གནང་བ་
 རེད།

སྒྲོམ་ཆེན་པས་གདམས་ངག་གནང་རྗེས། "ཡུ་ལོ་ན། ད་སུ་མོ་རང་དོ་དགོང་ལམ་དུ་ཆས་གིག། སང་ཉིན་རི་རྩེ་ལ་གསེར་ལྷ་མ་གྲོན་སྒོན་ལ་ངེས་པར་དུ་
སློབས་པ་བྱེད་དགོས།" གསུངས་པས། སུ་མོས་ཡབ་སྒྲོམ་ཆེན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་སྙིང་ལ་བཅངས་ནས་མཚན་མོ་དེ་གར་ལམ་དུ་ཆས་གིང་། ལུང་སྐྱོགས་སུ་ཁ་
གཏད་དེ་ཡུན་རིང་པོར་སྐྱོན་མཐར་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་ཆེ་ཞིག་གི་འབྲིས་ལ་བསློབས་པ་རེད།

སྒོ་འགྲམ་དུ་སེང་གོ་གཉིས་བཏགས་བཞག་ཡོད་པར། དེ་གཉིས་གྱིས་སུ་མོ་མཐོང་མ་ཐག་ཁ་གདངས་ཤིང་མཆེ་བ་གཅིགས། སྐར་མོས་ས་བགྲད་བ་སོགས་
འཛིགས་སུ་རུང་བའི་ཚུལ་བསྟན་ཅིང་ངར་བསྐྱགས་ནས་རམ་རམ་རྗེས་རྗེས་བྱས་པ་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་མོས་སློ་གྲི་སྐངས་ནས་རང་གི་ལུས་ཐོག་གི་ཤ་དུམ་སུ་གཉིས་
བཅད་དེ་གཡས་གཡོན་དུ་གཡུག་པར་སེང་གོ་གཉིས་ཀ་ཤ་ཡི་སྟེང་དུ་བརྒྱགས། སྐབས་དེ་དང་བསྟན་ནས་སུ་མོས་མཁྱོགས་མུར་ངང་ནང་དུ་འཇུལ་བྱབ་པ་བྱུང་བ་དང་།
ཁང་བ་དེའི་ནང་ཞག་ཚེལ་གྱི་དྲི་ངན་འབྲུལ་བའི་མར་མེའི་འོད་མག་མོག་འཚོར་ཞིང་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་གཟུགས་སྒྲ་ཚོགས་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་རེད།

ཁང་པའི་ཆེས་ཕྱག་ན་མིག་གསུམ་ཅན་གྱི་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་མདུན་དུ་མིའི་སྤྱིང་མང་པོ་སྤྲངས་བཞག་ཡོད་པ་དང་། མཐའ་ལོར་དུ་སྤྱིལ་མགོ་ཅན་དང་
 ཕག་མགོ་ཅན་སོགས་ཡ་མ་གཟུགས་མང་པོས་ལག་རྒྱ་མཚོན་ཆ་སྣ་ཚོགས་བརྒྱད་ཡོད་པས་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་གཡའ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ལུ་མོས་སྤྱོ་ཁོག་བསྐྱེད་དེ་ནང་དུ་སོང་
 བར་སྤྱིང་དེ་དག་གིས། "ང་འཁྱེར་འགོ་རོགས། ང་འཁྱེར་འགོ་རོགས།" ཞེས་འཕྲོག་རེས་བྱས་ཀྱང་དེའི་ཁྲོད་དུ་སྤྱིང་གསར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡབ་སྐོམ་ཆེན་པོའི་
 གསུངས་པ་བཞིན་མགོགས་སྤྱར་གྱིས་ཨམ་ཕྱག་ལ་འཇུག་པའི་མོད་ལ་བྱིར་བྲོས་ནས་བྱིན་པ་རེད།

ཁྲི་པོ་མིག་གསལ་ཅན་དེས་སྐད་ཆེན་པོས། "སུ་མོ་ཡ་གི་འགོ་གར་མ་འཇུག" ཅེས་འུར་བརྒྱབ་པ་ན། འཁོར་ཡ་མ་གཟུགས་ཅན་དེ་ཚོ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ལ་རམས་པ་
ལྟར་བརྒྱགས་ཡོང་ནས་སུ་མོའི་ལྷ་འདབ་དང་སྐྱ་གཞུག་ནས་འཛིན་ལ་ཁད་འཛིན་ལ་ཁད་བྱས་པ་རེད། མོ་རང་སློ་ཁར་ཐོན་དུས་ཡང་བརྒྱར་རང་གི་བརྒྱ་གནས་དུམ་སུ་
ཆེན་པོ་རེ་བཅད་དེ་གཡས་གཡོན་གྱི་སིང་གི་ལ་གཡུག་པས་སྤར་བཞིན་ཐར་བྱུང་བ་བྱུང་བ་རེད།

ཉི་ཟླའི་རི་རྩེ་ལ་མ་མོག་ཅམ་ལ། སྒོ་མ་ཆེན་པའི་སུ་མོས་རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྤྱིང་ཁྱེར་ནས་ཕོ་བྲང་གི་སྒོ་ཁར་བསྐྱབས་པ་རེད། སྒོ་སྤྱང་མ་ཁན་གཏུག་རྩུབ་ཅན་དེ་
 ཚོར་གནས་ལུགས་ཅི་འདྲ་བཤད་ཀྱང་། སུ་མོ་ནང་དུ་མ་བཏང་བས་མི་ཚད། ད་དུང་ "འདི་སྒྲོན་མ་ཞིག་རེད།" ཅེས་དམོང་མོ་བྱས་པ་རེད། རོ་མོ་རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱི་
 མིང་ནས་དུ་འབོད་དྲག་པོ་བྱས་པ་རྒྱལ་པོ་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་གསན་ནས། "སུ་མོ་པ་གི་བཟུང་ལ་སོང་ཅིག ང་ཚོའི་རྒྱལ་སྐྱེས་གཞོན་ནུ་ཤི་བ་འདྲེ་མོ་པ་གི་ལན་པ་རེད།"
 ཅེས་བཀའ་གནང་བ་རེད།

མཚོན་ཆ་ལག་པར་འབྱེད་བའི་དམག་མི་འགའ་ཡོང་ནས་སུ་མོ་འདི་གསོད་ཅིས་བྱེད་སྐབས། སུ་མོ་སུ། "སྤྱིར་ཡིན་ན་རྒྱལ་ཁྲམ་དང་ཇིང་གཉིས་འཛིག་རྟེན་འདི་
སུ་སྤྱིད་ན་མཉམ་སྤྱིད་དང་། ལྷག་ན་མཉམ་སྤྱིག་བྱ་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་བཞག་ཡོད། རྒྱལ་ཁྲམ་འཛིག་རྟེན་འདི་སུ་བསྐྱད་མེད་ན། སུ་མོ་ང་ཡང་གསོན་འདོད་
མེད། འོན་ཀྱང་། ཡབ་སློམ་ཚེན་བའི་གདམས་ངག་ཅིག་ཡོད་པས་རྒྱལ་ཁྲམ་གསོན་ཨི་ཐུབ་ལ་ཚོད་ལྷ་ཐེངས་གཉིག་བྱེད་དུ་འཇུག་རོགས།" ཞེས་བཤད་པར།
རྒྱལ་པོས། "མོ་ནང་དུ་ཐོངས་ཤོག" ཞེས་གསུངས་པ་རེད།

རྒྱལ་པོ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཐུགས་སེམས་དགུམ་ལ། ལྷོན་འབངས་ཚང་མ་ཡང་སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་པ་མ་ཟད། ཁོང་གཉིས་ཀྱི་འགྲུང་བ་མེད་པའི་བརྟེན་ཏུ་ལ་
 ཡི་རངས་བྱས་པ་རེད། དེ་ནས་རྒྱལ་པོའི་མོ་བྱང་གི་ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་དགའ་སློའི་སྟོན་མོ་བཤམས་ཏེ་རྒྱལ་སྲས་དེ་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་ཁྲིལ་མངའ་གསོལ་ཅིང་། ལྷོ་མ་ཆེན་པའི་
 སུ་མོ་ཡང་རྒྱལ་པོ་གསར་པའི་བཙུན་མོར་མངའ་གསོལ་མཛད་པ་རེད།

གསེར་བྲག་དོན་གྲུབ་ཚེ་བརྟན། མཚོ་སྡོན་དཔལ་ལུང་རྫོང་ལ་འཁུངས་ཤིང་། རྒྱུ་དུའི་དུས་ནས་རི་མོའི་སྐྱེ་
 ཅུལ་ལ་དགའ་བ་དང་། རང་ལོ་བཅུ་བདུན་ནས་བཟུང་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་མདོ་ཁམས་ས་ཁུལ་གྱི་ཡུལ་གྲུ་མང་
 བོར་བསྐྱོད་དེ་རི་མོའི་ལས་དོན་གཉེར། ཁོང་གི་རི་མོ་རྣམས་དེབ་ཐེར་ < བོད་ཀྱི་རྒྱན་རིས་པ་ཏྲ། > དང་།
 བར་བཅུག་གི་རི་མོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པའི་ < སྤྱིང་སྦྱང་གཅེས་བཏུས། > རང་དུ་བཀོད་ཡོད། དེ་
 བཞིན་ཁོང་ནས་ཐང་ཀ་དང་། བོད་ལུགས་ཀྱི་བཞོ་སྐྱོན་དུས་རིས་ལ་སོགས་མང་པོ་བྲིས་གནང་ཡོད།

རྒྱལ་སྐས་དང་སྒོམ་ཚེན་པའི་སུ་མོ།

ཚོམ་སྐྱིག་དང་རི་མོ་འབྲི་མཁན་གསེར་བྲག་དོན་གྲུབ་ཚེ་བརྟན།

ཚོམ་སྐྱིག་འགན་འཁུར་བ། ལྷང་བ།

དེབ་གཞུགས་བྱས་འགོད། བློ་སི་ཨེ་ལོན་ལི་མི་ཏཱ། (Tracy Ellen Smith)

གྲོག་དེབ་འདི་དག་ཁྲ་ལི་ཚོགས་པ་(TALI) རས་སྐྱར་སྐྱོན་གྱི་འགན་ཁུར་ལུས།

Written & Illustrated by Serdark Dondroup tseten
Editor: Jangbu
Book design by Tracy Ellen Smith
This book has been produced under the initiative of TALI